

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

**Directoraat-generaal voor
Energie en Telecom**
Directie Energiemarkt
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door
dhr. ing. M. Mezger
T 070 379 7999
F 070 379 6358
m.mezger@minez.nl

Ons kenmerk
ET/EM / 10016870

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum 08 FEB 2010

Betreft Beschikking Mijnbouwmilieuvergunning Satellietplatform K5CU

Besluit:

Besluit van de Minister van Economische Zaken

1. Onderwerp van de aanvraag

Op 26-08-2009 is een aanvraag ontvangen van Total E&P Nederland B.V., kantoor houdend te Den Haag, om een vergunning ingevolge artikel 40 van de Mijnbouwwet (Mijnbouwmilieuvergunning), voor het oprichten of in stand houden van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van aardgas.

De vergunningaanvraag betreft het oprichten van een mijnbouwinstallatie, genaamd Satellietplatform K5CU, op de locatie met coördinaten 53° 48' 56.3" NB en 03° 27' 02.8" OL, in blok K5b van het Nederlandse deel van het continentaal plat.

De aanvraag heeft tevens betrekking op het oprichten en (tijdelijk) in stand houden van een mijnbouwinstallatie (hefeiland) voor het uitvoeren van boringen op de locatie.

Tegelijk met de vergunningaanvraag is een milieueffectrapport (MER) ingediend. [Milieueffectrapport (MER): "Winning van aardgas in blok K5b vanaf het satellietplatform K5CU"].

Op grond van artikel 40 van de Mijnbouwwet is voor het oprichten of in stand houden van een mijnbouwwerk een mijnbouwmilieuvergunning vereist. De Minister van Economische Zaken is bevoegd te beslissen op deze aanvraag.

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage 1994, zoals gewijzigd bij Besluit van 7 mei 1999, Stb. 224, is het opstellen van een milieueffectrapport (MER) in dit geval verplicht.

Het winnen van aardolie of aardgas (activiteit categorie C17.2) is m.e.r.-plichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een gewonnen hoeveelheid van:

1. meer dan 500 ton aardolie per dag, of
2. meer dan 500.000 m³ aardgas per dag.

2. Adviseurs op grond van de Mijnbouwregeling

- Hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat Noordzee;
- De inspecteur-generaal der mijnen (IGM) (Staatstoezicht op de mijnen);

3. Procedures

Aangezien sprake is van een m.e.r.-plichtige activiteit zijn de procedures op grond van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer doorlopen.

- Ontvangst Startnotitie MER 12-02-2009
- Ontvangstbevestiging naar initiatiefnemer 19-02-2009
- Verzending Startnotities aan (wettelijk) adviseurs/belanghebbenden 19-02-2009
- Publicatie "Kennisgeving" Startnotitie (Staatscourant, Volkskrant) 25-02-2009
- T.i.l. (*)/Inspraak m.b.t. Richtlijnen MER 26-02-2009 t/m 09-04-2009
(* T.i.l. = terinzagelegging in het Informatiecentrum van het
Ministerie van Economische Zaken
- Ontvangst inspraakreacties/adviezen m.b.t. Richtlijnen:
Inspreker: RWS Noordzee 25-03-2009
- Verzenden inspraakreacties/adviezen (Ciemer, Mij, SodM) via mail
- Ontvangst Richtlijnenadvies van de Commissie voor de milieu-
effectrapportage 24-04-2009
- Vaststelling Richtlijnen MER 27-04-2009
- Verzending richtlijnen (IN, CM, IS, WA) 07-05-2009
- Indienen/ontvangst van vergunningaanvraag + MER 26-08-2009
- Ontvangstbevestiging MER 27-08-2009
- Aanvaarding MER 28-08-2009
- Verzending MER aan (wettelijk) adviseurs/belanghebbenden 28-08-2009
- Publicatie "Kennisgeving" MER (Staatscourant, Volkskrant) 14-09-2009
- T.i.l./Inspraak MER/vergunningaanvragen 15-09-2009 t/m 27-10-2009
- Ontvangst inspraakreactie: - RWS Noordzee 25-09-2009
- dr. P.J.M. Salemink, Malden 27-10-2009
- Verzending inspraakreactie (per mail, aan de wettelijk adviseurs)
- Ontvangst Toetsingsadvies Ciemer (positief) 04-11-2009

Op grond van artikel 40 van het Mijnbouwwet is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op het tot stand komen van het besluit omtrent de verlening van de vergunning.

4. Inspraakreacties/Adviezen m.b.t. vergunningaanvraag en MER

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft op 04-11-2009 een positief "Toetsingsadvies" uitgebracht. Bij het opstellen van het "Toetsingsadvies" heeft de Ciemer de door Rijkswaterstaat Noordzee en dr. P.J.M. Samelink ten aanzien van het MER ingediende inspraakreacties/zienswijzen betrokken.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Ciemer) is van oordeel dat de essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER) aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven bij de besluitvorming.

In het "Toetsingsadvies" van de Ciemer zijn twee detailadvies opgenomen:

- de Ciemer adviseert om het onderwatergeluid, de aanwezigheid en het gedrag van zeezoogdieren te monitoren, voorafgaand, tijdens en na afloop van het heien.
- de Ciemer wijst op bestaande leemten in kennis omtrent onderwatergeluid en de mogelijke gevolgen daarvan op zeedieren. Ciemer adviseert het bevoegd gezag om monitoringsprogramma's op elkaar af te stemmen en te bevorderen dat monitoringsopgaven en geluidsonderzoeksprogramma met zeedieren (gehoor en gedrag) in een overkoepelende studie gezamenlijk uitgevoerd worden.

In de door Rijkswaterstaat Noordzee ingediende reactie op het MER wordt gewezen op de in het Verenigd Koninkrijk, door het Joint Nature Conservation Committee (JNCC) in juni 2009 uitgegeven richtlijn betreffende heiwerkzaamheden, waarin maatregelen beschreven zijn die moeten worden genomen bij dergelijke werkzaamheden (pingers, passieve akoestische monitoring, het inzetten van waarnemers, een slow-start procedure). Gesteld wordt dat alleen de hele set maatregelen voldoende geacht wordt om mogelijke gevolgen voor door de EU beschermde soorten te mitigeren. Geadviseerd wordt om de maatregelen uit het JNCC volledig in de vergunning op te nemen. Deze aanbeveling moet mede gezien in het licht van de eisen die door Rijkswaterstaat gesteld worden bij de bouw van windmolenparken op zee. Ten aanzien van productiewater wordt erop gewezen dat in het MER de mogelijkheid om productiewater te herinjecteren niet genoemd is. Herinjectie betekent dat helemaal geen lozing meer plaatsvindt en verdient daardoor de voorkeur boven andere reinigings-/verwijderingstechnieken.

De door dr. P.J.M. Samelink ingediende zienswijze heeft betrekking op;

- Lozing van alifatische en aromatische koolwaterstoffen. Het niet conform MMA toepassen van MPPE-extractietechnieken.
- Desoriëntatie van vogels. De kleurkeuze van verlichting is hierop van invloed. Groen licht zou vogels niet afleiden.
- Kraamkamers voor vissoorten. Het gebied rond het platform is van belang als kraamkamer. Reden om te zorgen voor nul-emissie.

Door de inspecteur-generaal der mijnen (Staatstoezicht op de mijnen) is advies uitgebracht ten aanzien van de aan de ontwerpbeschikking te verbinden voorschriften.

5. Addendum

Op 09-12-2009 is van Total E&P Nederland B.V. een brief ontvangen met het verzoek de brief te beschouwen als addendum bij de ingediende vergunningaanvraag.

Dit verzoek is gehonoreerd.

In de addendum-brief wordt ingegaan op het "Toetsingsadvies" en op enkele door Staatstoezicht op de mijnen gestelde vragen met betrekking tot emissie van de gasmotor en flashgas uit de DS-700. De in het MER (blz. 53) opgenomen tabel 5.4 "Overzicht van proces gerelateerde gemiddelde jaarlijkse emissies naar de lucht tijdens de productiefase" is achterhaald, de in de addendum-brief opgenomen tabel komt hiervoor in de plaats.

Met betrekking tot het aspect onderwatergeluid geeft Total E&P Nederland B.V. aan dat zij als lid van de werkgroep onderwatergeluid van de brancheorganisatie NOGEPA, haar medewerking zal verlenen aan het actief vergaren van kennis op dit gebied. Mocht deze werkgroep tot verdergaande maatregelen bij het uitvoeren van heiwerkzaamheden komen dan zullen die bij het K5CU-project worden doorgevoerd.

Total E&P Nederland B.V. geeft verder aan een deskundige te zullen aanstellen om observaties te doen voor, tijdens en na de heiwerkzaamheden, betreffende de aanwezigheid van zeezoogdieren in het gebied. Deze waarnemer zal de bevoegdheid hebben om de werkzaamheden te onderbreken, opdat de zeezoogdieren de gelegenheid krijgen om zich te verwijderen uit het gebied.

6. Overwegingen t.a.v. ingediende adviezen/aanvullende informatie.

Het oordeel van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Ciemer) dat de essentiële informatie in het MER aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming, wordt onderschreven.

Ten aanzien van de door de Ciemer in het "Toetsingsadvies" opgenomen detailadviezen merk ik het volgende op:

Naar aanleiding van het advies betreffende monitoring van heiwerkzaamheden is voorschrift D.2 opgenomen.

De in het addendum opgenomen verklaring betreffende medewerking aan onderzoek door de brancheorganisatie en het toepassen van eventuele nadere maatregelen acht ik van belang.

Ten aanzien van de door Rijkswaterstaat Noordzee ingediende inspraakreactie merk ik het volgende op:

Het bestaan van een in het Verenigd Koninkrijk uitgegeven protocol biedt weliswaar houvast voor het voorschrijven van mitigerende maatregelen, maar heeft geen formele status en is derhalve niet zonder meer van toepassing. Het protocol is ook minder rigide dan wordt gesuggereerd in de zin dat niet in alle gevallen alle maatregelen gelijk en volledig zouden moeten worden toegepast. Het is mijns inziens alleszins gerechtvaardigd om afhankelijk van aard, omvang en duur van een voorgenomen activiteit, daarop toegesneden mitigerende maatregelen voor te schrijven.

Met de Ciemer ben ik van mening, dat de keuze om geen gebruiken te maken van pingers voldoende is onderbouwd.

Conform het advies van de Ciemer wordt monitoring voorgeschreven.

De verwijzing naar de eisen die door Rijkswaterstaat gesteld worden bij de bouw van windmolenparken op zee en het advies om dienovereenkomstige voorschriften

op te nemen voor de plaatsing van een satellietplatform, gaat volledig voorbij aan het feit dat het daarbij qua aard, omvang en duur van de activiteit om onvergelykbare zaken gaat.

Ik acht het alleszins gerechtvaardigd om, voor de plaatsing van een satellietplatform, gezien de beperkte duur en de frequentie van de heiwerkzaamheden, minder zware eisen te stellen dan voor de bouw van een windmolenpark op zee. Ten aanzien van de mogelijkheid van herinjectie van productiewater merk ik op dat dit om economische redenen geen reëel alternatief is, aangezien er geen voor injectie geschikte put aanwezig is.

Ten aanzien van de door dr. P.J.M. Samelink ingediende inspraakreactie merk ik het volgende op:

- het niet toepassen van MPPE-extractietechnieken is om technische- en economische redenen gerechtvaardigd. Toepassing op een onbemand platform heeft technische beperkingen (onderhoudsgevoeligheid) terwijl ook kosten-effectiviteit een rol speelt.
- op een onbemand platform is alleen sprake van voorgeschreven navigatielichten en naamplaatverlichting.
- nul-emissies zijn in kader van huidige wet- en regelgeving niet vereist.

NB. De Mijnbouwregeling is van toepassing, waarin o.a. in paragraaf 9.1 normen voor de lozing en registratie van oliehoudende mengsels zijn gesteld en in paragraaf 9.2 regels zijn gesteld aan het gebruik en de lozing van chemicaliën op zee.

Het advies van de inspecteur-generaal der mijnen (Staatstoezicht op de mijnen) ten aanzien van de aan deze vergunning te verbinden voorschriften is integraal overgenomen.

7. Ontwerpbeschikking

Op 15-12-2009 is de ontwerpbeschikking verstuurd naar de aanvrager en de adviseurs.

Op 17-12-2009 is een kennisgeving met betrekking tot de ontwerpbeschikking gepubliceerd in de Staatscourant en in de Volkskrant.

De ontwerpbeschikking heeft van 18-12-2009 tot en met 29-01-2010 ter inzage gelegen bij het Informatiecentrum van het Ministerie van Economische Zaken, Bezuidenhoutseweg 30, te Den Haag.

8. Adviezen met betrekking tot de ontwerpbeschikking.

Naar aanleiding van de aan de adviseurs toegezonden ontwerpbeschikking zijn géén adviezen uitgebracht.

9. Zienswijzen met betrekking tot de ontwerpbeschikking

Naar aanleiding van de ter inzage legging van de ontwerpbeschikking zijn géén inspraakreacties of zienswijzen ingediend.

10. Motivering van de beschikking

De aanvraag is getoetst aan het belang van de bescherming van het milieu. Van belang hierbij zijn het, op 02-06-1995 tussen de NOGEPa en de Ministers van Economische Zaken (EZ), Verkeer en Waterstaat (V&W) en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), afgesloten milieuconvenant en de op basis daarvan door de maatschappij op te stellen bedrijfsmilieuplannen (BMP). Jaarlijks wordt de voortgang van de realisatie van de in het BMP beschreven maatregelen aan de bij het convenant betrokken overheden gerapporteerd.

Van toepassing is de Mijnbouwregeling, waarin o.a. in paragraaf 9.1 normen voor de lozing en registratie van oliehoudende mengsels zijn gesteld en in paragraaf 9.2 regels zijn gesteld aan het gebruik en de lozing van chemicaliën op zee.

In afdeling 8.2 is geregeld dat voorafgaand aan de boring een gedetailleerd werkprogramma voor het aanleggen van het boorgat wordt ingediend, dat de voortgang van de boring dagelijks ter kennis van de inspecteur-generaal der mijnen wordt gebracht en dat de boring wordt afgesloten met een eindrapport.

Het Ministerie van Economische Zaken en de Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPa) hebben op 11-06-1996 een Meerjarenafspraken over verbetering van de energie-efficiency gesloten. Op 06-12-2001 is een 2e Meerjarenafspraken ondertekend.

Uit de aanvraag blijkt dat op verantwoorde wijze wordt omgegaan met de belangen van het milieu.

Boren:

In de vergunningaanvraag is ook aandacht besteed aan de activiteit "boren". Ten aanzien van deze activiteit zijn geen voorschriften aan de onderhavige vergunning verbonden.

Voor werkzaamheden met mobiele installaties (zoals boren) gelden de bepalingen zoals vastgelegd in het Besluit algemene regels milieu mijnbouw" (Staatsblad 2008 nr. 125) dat op 01-07-2008, van kracht is geworden.

Conclusie

Ik kom tot de conclusie dat verlening van de vergunning onder de hierna genoemde voorwaarden niet in strijd is met het belang van de bescherming van het milieu.

11. Beschikking

Gelet op artikel 40, lid 2, van de Mijnbouwwet besluit ik:

- I. Vergunning te verlenen voor het oprichten en in werking hebben van de mijnbouwinstallatie: **Satellietplatform K5CU**;
- II. De aanvraag en de beschrijving van de mijnbouwinstallatie maken onderdeel uit van de vergunning;
- III. Aan de vergunning de volgende voorschriften te verbinden:

VOORSCHRIFTEN

A. Algemeen

1. de mijnbouwinstallatie wordt schoon gehouden en verkeert steeds in goede staat van onderhoud; de mijnbouwinstallatie wordt vrijgehouden van voor de werking van de installatie onnodig materiaal;
2. de buitenverlichting op de installatie blijft ter bescherming van het milieu beperkt tot het niveau dat noodzakelijk is voor het verrichten van de nodige werkzaamheden of ter voorkoming van gevaar; de lampen van de buitenverlichting branden uitsluitend voor zover dat voor het verrichten van werkzaamheden of in verband met de veiligheid noodzakelijk is;
3. doeltreffende maatregelen zijn genomen om laad- en loswerkzaamheden lekvrij te doen geschieden; op plaatsen waar laad- en loswerkzaamheden worden verricht zijn zodanige voorzieningen getroffen of maatregelen genomen dat het weglekken van stoffen door opvang of anderszins wordt voorkomen;
4. zodanige voorzieningen zijn getroffen dat de installatie, indien nodig, veilig (bijv. m.b.v. een noodstroomvoorziening, een drukontlastingsvoorziening) en op milieu-verantwoorde wijze uit bedrijf genomen kan worden;
5. in het bedrijfsmilieuplan (BMP) opgenomen zekere maatregelen ter verbetering van het milieu voor zover betrekking hebbend op deze mijnbouwinstallatie worden dienovereenkomstig uitgevoerd;

B. Lucht

1. de vergunninghoudster neemt maatregelen om de uitworp van milieu verontreinigende of schadelijke stoffen zoveel mogelijk te beperken;
2. de zuigermotor voor de aandrijving van een elektrische generator, met uitzondering van een noodstroomgenerator wordt zodanig gebruikt dat de uitworp van stikstofoxiden met het rookgas, terug gerekend op ISO-luchtcondities en bij 3% zuurstof niet meer bedraagt dan 140 g/GJ vermenigvuldigd met een dertigste van het motorrendement;
3. de concentratie stikstofoxiden als onder B.2 genoemd wordt zo spoedig mogelijk door een afzonderlijke meting bepaald en vervolgens iedere keer na afloop van een periode van drie jaar; voor de meting is de REGELING

**MEETMETHODEN EMISSIE-EISEN STOOKINSTALLATIES MILIEUBEHEER B
van toepassing;**

4. de installatie voldoet aan het gestelde in de NeR Bijzondere Regeling 3.3E11 Installaties ten behoeve van de aardgas- en aardoliewinning:
  - het gebruik van purge-gas wordt door technische maatregelen tot een minimum beperkt;
  - voor het starten van motoren wordt geen startgas gebruikt;
  - gassen die vrijkomen bij het testen van putten worden nuttig gebruikt; indien dit niet mogelijk is worden de afgassen middels een (tijdelijke) fakkel verbrand;
  - de keuze voor bepaalde typen afsluiters, flenzen en andere appendages wordt afgestemd op minimale lekverliezen;
5. de continue en incidentele emissies beschreven in de aanvraag worden geregistreerd in een meet- en registratiesysteem;
6. CFK-installaties worden onderhouden in lijn met het Besluit ozonlaag-afbrekende stoffen Wms 2003; installaties die gefluoreerde broeikasgassen volgens EG-verordening 842/2006 bevatten, voldoen aan het Besluit gefluoreerde broeikasgassen milieubeheer;
7. indien zich een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, worden onmiddellijk de maatregelen genomen die redelijkerwijs kunnen worden verlangd, om de gevolgen van die gebeurtenis te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Het voorval wordt zo spoedig mogelijk telefonisch aan de Inspecteur Generaal der Mijnen gemeld en binnen 24 uur per telefax bevestigd;
8. gassen die vrijkomen bij het testen van putten en niet nuttig kunnen worden gebruikt, worden, gedurende een zo kort mogelijke periode en zoveel mogelijk tussen 07.00 uur en 19.00 uur middels een fakkel verbrand; de fakkel is ontworpen met het oog op optimale afgasverbranding met een minimum rendement van 99%; minimaal 48 uur voorafgaand aan het affakkelen wordt een testprogramma ingediend bij de inspecteur-generaal der mijnen, waarin aandacht wordt besteed aan:
  - duur van de test,
  - tijdstip waarop het fakkelen plaats zal vinden,
  - maatregelen ter voorkoming van vogelsterfte

de inspecteur-generaal der mijnen kan nadere eisen stellen aan het affakkelen ter bescherming van het milieu;

C. Afvalstoffen/gevaarlijke stoffen

1. de vergunninghoudster neemt maatregelen om het ontstaan van afvalstoffen zoveel mogelijk te voorkomen;
2. afvalstoffen zijn in goed gesloten, niet lekkend, tegen weersinvloeden bestendig en zonodig geuroverlast voorkomend verpakkingsmateriaal verpakt en worden zo spoedig mogelijk afgevoerd;
3. de vergunninghoudster houdt een register bij waarin, onder vermelding van de datum van afvoer, nauwkeurig aantekening wordt gehouden van de soort en hoeveelheden van de van de inrichting afgevoerde afvalstoffen;
4. opslag van maximaal 10 ton gasvormige, vloeibare of vaste, verpakte gevaarlijke stoffen, die volgens het ADR zijn ingedeeld in de klassen 2, 3, 5.1, 6.1, 8 en 9, vindt plaats volgens "Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen" (uitgave 28 juni 2005):
  - opslag van vloeibare en vaste stoffen, die volgens het ADR zijn ingedeeld in de klassen 3, 5.1, 6.1, 8 en 9, vindt plaats conform hoofdstuk 3; afwijking van voorschrift 3.2.1.4 is toegestaan, mits de (noodzaak van) aanwezigheid van aanvullende voorzieningen op het gebied van brandwerendheid of branddetectie, aantoonbaar is geëvalueerd;
  - opslag van gasflessen, spuitbussen en gaspatronen vindt plaats conform de hoofdstukken 6 en 7;

D. Geluid

1. de mijnbouwinstallatie wordt zodanig in bedrijf gehouden en onderhouden dat de geluidsemissie tot een minimum wordt beperkt;
2. voorafgaande aan en tijdens de heiwerkzaamheden wordt door een deskundige waarnemer nagegaan of zich zeezoogdieren in de nabijheid van de installatie bevinden; de werkzaamheden starten niet eerder dan nadat deze zeezoogdieren zich op veilige afstand bevinden; indien zich zeezoogdieren in de nabijheid van de installatie bevinden, worden werkzaamheden zo nodig stopgezet;

E. Energie

1. bij het in werking hebben van de inrichting wordt voortdurend gezorgd voor een zo hoog mogelijke energie-efficiency;
2. de vergunninghoudster voldoet aan afspraken die in de tussen het Ministerie van Economische Zaken en de NOGEPa gesloten Meerjarenafpraak (MJA) met de mijnbouwindustrie zijn vastgelegd;

- na beëindiging, door de vergunninghoudster, van de Meerjarenafpraak (MJA) meldt de vergunninghoudster dit binnen 3 maanden aan het bevoegd gezag, met opgaaf van redenen van beëindiging van de Meerjarenafpraak.

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

drs. J.C. de Groot
Directeur Energiemarkt